

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Den danske boligstandard hører til blandt verdens højeste. Det skyldes, at der i perioden 1960–1980 blev bygget flere nye, større og bedre boliger end nogen sinde tidligere.

Men samtidig med det omfattende nybyggeri forfaldt mange af de gamle boliger. En væsentlig årsag hertil er husejerrestriktionerne, som har forhindret ejerne i at vedligeholde de store udlejningsejendomme. Over 400.000 boliger har én eller flere installationsmangler – dvs. at de er uden bad, centralvarme eller toilet. Dertil kommer mange etageejendomme, hvor der er hårdt brug for bygningssenopretning. I de større byer findes der bykvarterer med mangel på udenomsplads og for stærk trafikbelastning.

Disse boliger og bykvarterer er for dårlige til at bo i – men for gode til at rive ned.

Samfundsøkonomisk er det fordelagtigt at bevare og forbedre den bestående bebyggelse fremfor blot at rive ned og bygge nyt.

For det første er det billigere at udnytte den eksisterende infrastruktur, dvs. institutioner, veje m. v., end at opbygge en ny.

For det andet er modernisering og vedligeholdelse mindre belastende for betalingsbalancen end nybyggeri.

For det tredje giver en given investering i byfornyelse mere beskæftigelse end den samme investering i nybyggeri.

For det fjerde sikrer fornyelsen af de ældre bykvarterer en bedre befolkningsfordeling i de større byers boligområder.

For det femte vil en byfornyelse sænke forbruget af landbrugsjord til byudvikling.

Endelig for det sjette kan en rigtig gennemført byfornyelse skabe et bedre boligmiljø end den betonslum, der er vokset op i kølvandet af tidligere tiders totalsaneringer.

Derfor er der brug for en samlet byfornyelsesindsats. Byfornyelsen skal sikre, at de ældre boligområder i de større byer bliver attraktive boligmil-

jøer med moderniserede boliger, trafiksanering og grønne områder.

I foråret 1980 fremlagde den socialdemokratiske boligminister et omfattende forslag til lov om byfornyelse og boligforbedring (Lovforslag nr. 160).

Loven blev vedtaget; men venstre og det konservative folkeparti stemte imod lovforslaget og var senere medunderskriver på et krav om, at byfornyelsesloven først kan stadfæstes efter, at den på ny er vedtaget af et nyvalgt folketing. Byfornyelsesloven er således foreløbig udskudt.

Der er fire grunde til, at venstre og det konservative folkeparti stemte imod byfornyelsesloven:

- 1) Boligministerens plan indebærer samlede investeringer i byfornyelse og boligmodernisering på op mod 30 mia. kr. I en situation, hvor der er behov for at styrke betalingsbalanceerhvervene, er det uforvarsligt at binde så store ressourcer i hjemmemarkedssektoren.
- 2) Statsudgifterne er for store. Byfornyelsen vil belaste statsbudgettet med over 20 mia. kr. Det er en uforvarslig byrde på statsfinanserne i en situation, hvor der i forvejen er et betydeligt drifts- og anlægsunderskud.
- 3) Konsekvenserne for kommunernes økonomi er uoverskuelige.
- 4) Loven var ugennemarbejdet. De vigtigste dele af loven var uafklarede, da den skulle vedtages, fordi problemerne blev lagt i 4 ekspertudvalg, der først skulle afgive betænkning to år efter lovens ikrafttræden. Det gjaldt bl. a. finansieringssystemet, byrdefordelingen mellem stat og kommune og ejerboligernes stilling samt erhvervsbeskyttelsen.

Når venstre og det konservative folkeparti foruden at stemme imod boligministerens byfornyelseslov også benyttede adgangen til at kræve den udskudt til efter nyvalg, skyldes det, at forslaget direkte og indirekte indeholder ekspropriationsbestemmelser, der er mere vidtgående end i den gældende saneringslov. F. eks. kan indehaverne af ejerboliger tvinges til at gennemføre moderniseringer uden at kunne få offentlig støtte hertil. Desuden vil boligministeren bruge byfornyelsesloven til